

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia Komisji
Spraw Emigracji i Łączności
z Polakami za Granicą (49.)

4 stycznia 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2023 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 03 – Kancelaria Senatu; 13 – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu; 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów; 24 – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; 25 – Kultura fizyczna; 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka; 30 – Oświata i wychowanie; 40 – Turystyka; 45 – Sprawy zagraniczne; 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych; 83 – Rezerwy celowe (druk senacki nr 890, druki sejmowe nr 2653, 2831 i 2831-A).
2. Sprawy różne.

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Kazimierz Michał Ujazdowski)

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą.

Informuję, że posiedzenie komisji jest transmitowane w internecie.

Proszę o sprawdzenie, czy wszyscy senatorowie, którzy chcieli wziąć udział w posiedzeniu komisji w sposób zdalny, zostali już włączeni do posiedzenia.

Tak. Dobrze.

Mamy kworum...

(Brak nagrania)

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Proponuję, abyśmy rozpatrzyli to w następującej kolejności: Kancelaria Senatu; Kancelaria Prezesa Rady Ministrów; Ministerstwo Spraw Zagranicznych; Ministerstwo Edukacji i Nauki; Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji; Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Ministerstwo Sportu i Turystyki; Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych; Instytut Pamięci Narodowej. Będę prosić reprezentantów każdej z instytucji o krótkie wprowadzenie.

A zatem poproszę pana ministra Adama Niemczewskiego o zabranie głosu.

SZEF KANCELARII SENATU
ADAM NIEMCZEWSKI

Dziękuję, Panie Przewodniczący.
Szanowni Państwo!

W zakresie planowanego budżetu Kancelarii Senatu, przesłanego przez Sejm do Senatu, muszę powiedzieć, że niestety, jak od kilku lat, będziemy mówili o środkach, których nie ma – były zaplanowane, ale ich nie ma.

Senat, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 28 ma realizować zadania polegające na udzielaniu pomocy Polonii i Polakom za granicą. Ustawy Sejm nie zmienił, do tej pory nikt nie zaproponował zmiany tej ustawy, wobec czego to zadanie publiczne ciąży na Senacie i Senat powinien je realizować. W związku z tym powinien mieć przewidziane środki budżetowe na ten cel. Kancelaria Senatu co roku planuje takie środki, jednocześnie uznając to, że również inne jednostki administracji realizują zadania w tym zakresie. Kancelaria Senatu proponuje 10 milionów zł. Tak że część tych wydatków byłaby realizowana, tak jak tradycyjnie miało to miejsce, z małą przerwą, przez 30 lat, przez Senat. Niestety Sejm, Komisja Finansów Publicznych zaproponowała wykreślenie tych wydatków w kwocie całkowitej, tj. 10 milionów zł. Wobec tego Kancelaria Senatu obecnie nie posiada środków przeznaczonych na udzielanie pomocy Polonii i Polakom za granicą. Tylko tyle mogę powiedzieć o środkach, których nie ma. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękuję bardzo.

Przypomnę, że nasza komisja była w tej kwestii jednomyślna i zaopiniowała pozytywnie przedłożenie Kancelarii Senatu, to o charakterze pierwotnym. Sygnalizuję, iż zgłoszę projekt opinii naszej komisji rekomendujący komisji budżetowej wprowadzenie kwoty 10 milionów zł

do budżetu Kancelarii Senatu z przeznaczeniem na wydatki polonijne.

Czy są w tej sprawie pytania, zgłoszenia? Jeśli nie, to dziękujemy panu ministrowi i wszystkim reprezentantom Kancelarii Senatu.

Chcę powitać dyrektorów reprezentujących Kancelarię Prezesa Rady Ministrów: panią dyrektor Annę Nałęcz, panią dyrektor Monikę Banaś i pana dyrektora Jana Badowskiego. Prosimy o informację.

Proszę bardzo, pan dyrektor Badowski.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY Z POLONIĄ
I POLAKAMI ZA GRANICĄ
W KANCELARII PREZESA
RADY MINISTRÓW
JAN BADOWSKI

Szanowny Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

W projekcie budżetu na 2023 w części 16 „Kancelaria Prezesa Rady Ministrów” w rozdziale 75095 „Pozostała działalność” ujęte zostały wydatki w kwocie 63 milionów 229 tysięcy zł z przeznaczeniem na wypłatę dotacji celowych na realizację zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą.

Dnia 30 listopada 2022 r. pełnomocnik rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą ogłosił otwarty konkurs ofert „Polonia i Polacy za granicą 2023”. Wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych w konkursie wynosi 60 milionów zł. Oferty mogą być składane w jednym z następujących obszarów: rozwijanie struktur organizacji polonijnych na świecie; media polonijne; wydarzenia polonijne w kraju i za granicą; budowanie dobrego wizerunku Polski przez organizacje polonijne; wsparcie Polonii dla uzyskania odszkodowań wojennych przez Polskę; pomoc charytatywna. Ze względu na zobowiązania w wysokości nieco ponad 1 miliona zł wynikające z projektów 2-letnich finansowanych w zeszłorocznym konkursie łączna kwota dotacji w 2023 r. przeznaczona na działania dofinansowane w trybie konkursowym to 61 milionów 79 tysięcy 149 zł.

Dodatkowo część środków może być wydatkowana także w trybie art. 11b ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, zgodnie z którym, jeżeli jest to niezbędne, np.

ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny, prezes Rady Ministrów może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert. To jest taka rezerwa na nieprzewidziane sytuacje związane np. z eskalacją wojny na Ukrainie. Dziękuję bardzo za uwagę.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękuję panu dyrektorowi.

Czy państwo senatorowie mają pytania w tej kwestii?

Skoro nie, to przystępujemy do omówienia wydatków polonijnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Chcę serdecznie powitać pana ministra Piotra Wawrzyka wraz ze współpracownikami: panią dyrektor Aleksandrą Kucy i panią Marią Raczyńską.

Bardzo proszę o zabranie głosu.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

W bieżącym roku do czasu przyjęcia nowego programu w zakresie współpracy z Polonią i Polakami za granicą ta współpraca będzie wzmacniana, rozwijana w oparciu o obowiązujący program. Zgodnie z założeniami procedowany obecnie nowy program jest kontynuacją dotychczasowej polityki oraz przyjętych celów strategicznych w obszarze współpracy z Polonią i Polakami za granicą. Uwzględniając powyższe, Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie realizowało działania mające na celu: wspieranie nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce wśród Polonii i Polaków za granicą oraz dzieci pracowników migrujących; zachowanie i wzmacnianie polskiej tożsamości oraz zapewnienie możliwości uczestniczenia Polonii i Polaków za granicą w kulturze narodowej; wzmacnianie pozycji środowisk polonijnych poprzez podnoszenie efektywności ich działania, wzrost aktywności

w życiu publicznym w krajach zamieszkania oraz popularyzowanie wiedzy o przysługujących im prawach; wspieranie powrotów Polaków do kraju i tworzenie zachęt do osiedlania się w Polsce osób polskiego pochodzenia; rozwój kontaktów – młodzieżowych, naukowych, kulturalnych, gospodarczych, sportowych oraz współpracy samorządów – z Polską.

Środki finansowe w łącznej wysokości 161 milionów 935 tysięcy zł przeznaczone na współpracę z Polonią i Polakami za granicą zostały ujęte w części 45 budżetu państwa „Sprawy zagraniczne”. W zakresie rozdziału 80135 „Szkolnictwo polskie za granicą” przewidziano 7 milionów 180 tysięcy. Środki te będą przeznaczone przede wszystkim na organizację zajęć języka polskiego, w tym wsparcie organizacji nauczania zdalnego. Z tych środków będą mogły być finansowane również konferencje oświatowe, warsztaty edukacyjne dla nauczycieli, a także zajęcia dodatkowe, imprezy i konkursy dla dzieci i młodzieży takie jak olimpiady, dyktanda, zawody sportowe, uroczystości rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, wycieczki edukacyjne i inne zadania służące rozwojowi oświaty polonijnej.

W zakresie rozdziału 85413 „Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej w kraju” przewidziano środki w wysokości 500 tysięcy zł przeznaczone na finansowanie przyjazdów dzieci i młodzieży polonijnej na kolonie do Polski oraz organizowanych na terenie kraju urzędowania. Środki te będą głównie adresowane do młodzieży ze Wschodu. W roku 2023 planujemy kontynuację rozpoczętych w 2022 działań placówek w zakresie organizacji kolonii dla dzieci i młodzieży, również na terenie krajów urzędowania.

W zakresie rozdziału 85330 „Opieka i pomoc dla Polonii i Polaków za granicą” zaplanowane środki w wysokości 1 miliona 150 tysięcy przeznaczone są na pomoc w utrzymywaniu i tworzeniu aktywności instytucji wspierających Polaków pracujących za granicą, w krajach migracji zarobkowej, a także na pomoc w organizowaniu porad prawnych w zakresie egzekwowania realizacji praw osób należących do mniejszości polskiej.

W zakresie rozdziału 85395 „Pozostała działalność” zaplanowano środki w wysokości 19 milionów 300 tysięcy przeznaczone na wydatki infrastrukturalne realizowane w ramach konkursu dotacyjnego. W celu zapewnienia operatorom i beneficjentom jak najdłuższego

okresu realizacji projektów infrastrukturalnych z odpowiednim wyprzedzeniem zostały wszczęte procedury konkursowe. Konkurs został rozstrzygnięty w ubiegłym miesiącu, a wyniki konkursu zostały ogłoszone na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W zakresie rozdziału 95195 „Pozostała działalność” wydatki zostały zaplanowane w wysokości 12 milionów 119 tysięcy, w tym 1 milion na sfinalizowanie zadania publicznego pn. „Budowa Domu Kultury Polskiej w Wilnie”. Pozostałe środki będą przeznaczone przede wszystkim na organizację przedsięwzięć kulturalnych mających na celu podtrzymywanie polskiej kultury i tradycji za granicą oraz aktywizację środowisk polskich. Tak że będą przeznaczone m.in. na organizację konferencji, seminariów, pokazów filmów polskich, obchodów ważnych rocznic historycznych, uroczystości i spotkań kombatanckich, wieczorów autorskich polskich artystów, koncertów, wystaw, przedstawień oraz warsztatów teatralnych, dni kultury polskiej, cyklicznych spotkań z przedstawicielami polskiej kultury, nauki, gospodarki i polityki, a także na cele działalności polonijnych zespołów muzycznych i sportowych, finansowanie wydawnictw i publikacji upamiętniających historię Polaków za granicą, funkcjonowanie mediów, zakładanie polonijnych stron internetowych, komputeryzację i archiwizację zbiorów bibliotecznych. Z tych środków finansowana też będzie opieka nad miejscami pamięci narodowej, w szczególności koszty zakupu zniczy, wieńców itp., jak również organizacja uroczystości z okazji z dnia Wszystkich Świętych.

W zakresie rozdziału 92104 „Działalność radiowa i telewizyjna” przewidziano kwotę 120 milionów 750 tysięcy zł. Środki te będą przeznaczone na redakcję zagraniczną TVP Wilno oraz na finansowanie programów i audycji telewizyjnych przeznaczonych dla Polonii i Polaków za granicą realizowanych przez TVP Polonia.

W odniesieniu do zaplanowanych środków na poziomie dysponenta, centrali MSZ, w projekcie przewidziano... Środki te zostaną przeznaczone na realizację przyjętych zadań i wydatków, np. zakup usług, sfinansowanie zawierania umów-zleceń, koszty delegacji pracowników, koszty funkcjonowania rady do spraw Polonii i Polaków za granicą. Natomiast pozostałe wydatki ze wspomnianej na wstępie kwoty będą realizowane przez placówki zagraniczne.

Placówki będą wykonywać zadania bezpośrednio w całości lub we współpracy z podmiotem polonijnym z kraju urzędowania, jednakże odpowiedzialność merytoryczną i finansową za prawidłową realizację przedsięwzięcia będzie ponosiła placówka. Zgłaszając do departamentu przedsięwzięcie, placówka rekomendowała będzie jego zatwierdzenie lub nie i oświadczała, że jest ono zgodne lub nie z polityką zagraniczną w zakresie współpracy z Polonią i Polakami za granicą. Będzie brała również odpowiedzialność za jego realizację zgodnie z tą polityką, a także z normami i wartościami, na których się ona opiera. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękuję bardzo.

Głos ma pan senator Gogacz. Potem pani senator Bieda.

SENATOR
STANISŁAW GOGACZ

Panie Ministrze, poinformował pan, że będą przeznaczone środki na budowę Domu Polskiego w Wilnie. Chciałbym, żeby pan to rozwinął.

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

Nie, nie, pan senator niedokładnie usłyszał. Powiedziałem: na sfinalizowanie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Na sfinalizowanie...

(Senator Stanisław Gogacz: Budowy.)

Na sfinalizowanie budowy... Za kilka miesięcy będzie zakończenie. Wszystko przebiega zgodnie z harmonogramem, więc wygląda na to, że w przyszłym roku, przepraszam, w bieżącym roku ta...

SENATOR
STANISŁAW GOGACZ

To jest rozbudowa domu, który już kiedyś został otwarty. To jest rozbudowa tego domu czy też jego modernizacja. I to będzie dom po remoncie, który... Tak?

SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
PIOTR WAWRZYK

I tak, i nie. Jest to wszystko to, co pan senator powiedział: i modernizacja, i budowa nowej części, w której będzie m.in. redakcja TVP Wilno.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Pani senator Bieda.

SENATOR
HALINA BIEDA

Ja chciałabym podpytać... Jak rozumiem, za chwilę przedstawiciel Ministerstwa Edukacji i Nauki będzie się tutaj wypowiadał. Zastanawia mnie pozycja 85413 „Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej”. Te środki są i w MSZ, i w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Czy państwo ze sobą współpracują w tej kwestii, czy to są zupełnie niezależne modele dystrybucji, ale i starania się o te środki? To jest pierwsze pytanie.

Drugie dotyczy oświaty i wychowania. Jak rozumiem, w KPRM już nie ma środków na te działania, one są teraz w MSZ. Jak widzę, to jest niecałe 7 milionów 200 tysięcy... Są też w Ministerstwie Edukacji i Nauki i są jeszcze w nowo powstałym instytucie Kolbego...

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Zaraz będziemy o tym...)

Nas tu z senatorem zastanawia ten taki Międzyresortowy Zespół do spraw Polonii i Polaków za Granicą. Czy pan przewodniczący coś wie na temat? Kto w tym zespole pracuje i czy ten zespół w jakikolwiek sposób koordynuje te zadania, działania? Kiedy środki były w Senacie, to Senat miał, nazwijmy to, wgląd, monitoring całości, a teraz, jak zostały te środki podzielone... Pytanie moje brzmi tak: czy poszczególne resorty, ministerstwa, działy – jakkolwiek nazwiemy te podmioty – ze sobą przynajmniej choć trochę współpracują? Czy ta wiedza jest taka całościowa, czy nie? Czy jeśli ktoś chce się starać o organizację kolonii, to może się o takie środki starać i w Ministerstwie Edukacji i Nauki, i w Ministerstwie Spraw Zagranicznych? Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Ja uszczegółowię pytanie i zadam drugie. Czy ten zespół międzyresortowy jest także forum kształtowania budżetu, szczególnie w tych punktach, w których ten sam cel ma 2 dysponentów? Czy to było przedmiotem państwa współpracy?

I druga rzecz. Nie kwestionując sensu wsparcie TVP Wilno i TVP Polonia, chcielibyśmy usłyszeć trochę więcej o tym, jakie jest przeznaczenie tych środków. Wzrost w stosunku do 2022 r. wynosi 80 milionów zł. To jest radykalny wzrost wydatków. Chcielibyśmy prosić o wyjaśnienie, na co ta suma będzie przeznaczona.

Proszę bardzo.

SEKRETARZ STANU

W MINISTERSTWIE SPRAW

ZAGRANICZNYCH

PIOTR WAWRZYK

Dziękuję bardzo.

Co do tych kolonii i obozów, to podział jest bardzo prosty, Pani Senator. MSZ finansuje same przejazdy, natomiast kwestie merytoryczne dotyczące pobytu finansuje ministerstwo edukacji.

(Senator Halina Bieda: I to jest, że tak powiem, ten sam pobyt.)

Tak, oczywiście.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W pełnej współpracy, koherencji itd... No, nie da się tego zrobić bez współpracy i uzgodnień.

Co do zespołu, to myślę, że wypowie się pan dyrektor. Ale wcześniej panią dyrektor poproszę o wyjaśnienia w kwestii, o którą pytał pan przewodniczący.

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Proszę bardzo.

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU

WSPÓŁPRACY Z POLONIA

I POLAKAMI ZA GRANICĄ

W MINISTERSTWIE

SPRAW ZAGRANICZNYCH

ALEKSANDRA KUCY

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo! Panie Ministrze!

Jeżeli chodzi o budżet TVP Polonia i TVP Wilno, który jest przewidywany na ten rok, to on jest przewidywany w tej samej wysokości jak w zeszłym roku, czyli w 2022. Tak że tutaj nie ma takiego wzrostu. Rzeczywiście był wzrost w stosunku do roku 2021, natomiast w 2022 r... Na pewno nie jest to wzrost o 80%. W zeszłym...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

W tej chwili, zgodnie z przewidywaniami, 208 milionów w budżecie państwa jest przewidziane na działalność radiowo-telewizyjną w całości. W zeszłym roku w budżecie państwa też była taka kwota.

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Jeśli państwo pozwolicie, to jeszcze to sprawdzimy.)

Dobrze.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Sprawdzimy to. Wedle naszej dokumentacji jest to wzrost nie o 80%, tylko o 80 milionów, w części 45 „Sprawy zagraniczne” rozdział „Kultura i ochrona”...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

„Działalność radiowa i telewizyjna”... Dobrze, sprawdzimy to.

Czy pan dyrektor Badowski chciałby parę słów powiedzieć...

(Dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Jan Badowski: Tak jest, Panie Przewodniczący.)

...o wpływie międzyresortowego zespołu na decyzje budżetowe?

DYREKTOR DEPARTAMENTU

WSPÓŁPRACY Z POLONIA

I POLAKAMI ZA GRANICĄ

W KANCELARII PREZESA

RADY MINISTRÓW

JAN BADOWSKI

Jeśli chodzi o zespół międzyresortowy, to jednym z najważniejszych tematów rozmów są właśnie kwestie budżetowe i koordynacja wydatków, które cały czas są porządkowane. Na stronie pełnomocnika są informacje na temat wszystkich

źródeł wsparcia, które państwo polskie proponuje naszym rodakom za granicą. Tam jest też odesłanie do konkretnych konkursów, tak że można sprawdzić, gdzie i o jakie środki można się obiegać. No, mamy też instytut Kolbego, o którym więcej pewnie powie pan dyrektor Semeniuk. To wszystko porządkujemy, tak żeby to się nie dublowało. Jest taki drobny element dotyczący kolonii i obozów w Polsce... Nie wiem, czy to w zeszłym roku było wykorzystane, to są takie szczątkowe środki. My w zeszłym roku przeznacziliśmy prawie 8 milionów zł na wypoczynek letni dla Polaków z całego świata, w tym dla Polaków z Ukrainy. Od tego roku ten temat przejmuje instytut Kolbego. Już wiemy, że te środki tam będą i to tam będzie tego typu wsparcie. Ale jest to związane także z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Myślę, że to będzie w najlepszy sposób zaopiekowane, jeśli chodzi o przeznaczenie i o taką spójność tych środków.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Dziękuję bardzo.

Mamy już wyjaśnienie – nie ma wzrostu wydatków na telewizję, na TVP Wilno i TVP Polonia. W roku ubiegłym, wskutek poprawek zgłoszonych w postępowaniu legislacyjnym na forum Sejmu, doszło do zwiększenia budżetu do poziomu 120 milionów zł. Nie ma korekty pewnie... Będziemy za parę miesięcy rozpatrywać sprawozdanie z wykonania budżetu i wtedy będzie dobra okazja do tego, żeby zapytać, jak te środki zostały wydane.

Skoro nie ma pytań, to przechodzimy do resortu edukacji i nauki...

Panu ministrowi i współpracownikom dziękujemy.

Witam pana dyrektora Piotra Semeniuka, pana dyrektora Skrodzkiego i panią dyrektorkę Magdę Witan, reprezentujących Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Proszę o wprowadzenie.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE EDUKACJI I NAUKI
PIOTR SEMENIUK**

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie! Szanowni Państwo!

Ministerstwo Edukacji i Nauki w celu wspierania Polonii i Polaków za granicą ma środki przeznaczone w części 28 „Szkolnictwo wyższe i nauka” oraz w części 30 „Oświata i wychowanie”. Kontynuując wątek, który tutaj wcześniej został poruszony, potwierdzam, że nasze ministerstwo jest w stałym kontakcie zarówno z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, jak i z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, jeśli chodzi o koordynację w zakresie środków. Mówię tutaj o aspekcie merytorycznym, jak również geograficznym. Myślę, że warto na to zwrócić uwagę.

Jeśli chodzi o środki przewidziane w naszym ministerstwie, to łączna suma środków przewidziana w projekcie ustawy budżetowej wynosi 114,5 miliona. Ponadto instytut Kolbego, o którym już tutaj było wspomniane... To jest kwota 58 milionów 569 tysięcy zł. Jeśli chodzi o sumę całościową, to mamy 173 miliony 134 tysiące. W porównaniu z ubiegłym rokiem jest to wzrost środków na rzecz Polonii i Polaków za granicą o ponad 50 milionów zł.

W części „Szkolnictwo wyższe i nauka” są środki rozdysponowywane głównie poprzez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej. To jest kontynuacja projektów, które miały miejsce w tym roku i w poprzednich latach. Może już nie będą tego wątku rozwijał. Państwo mają to w materiale pisemnym.

Jeśli chodzi o część „Oświata i wychowanie”, część 30, to są to środki przeznaczone na Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, tzw. ORPEG. To ponad 45 milionów zł. Kontynuacja działań, które były dotychczas realizowane przez nasze ministerstwo... I dodatkowo, o czym tutaj warto wspomnieć, środki przeznaczone na Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Kolbego. Jeśli chodzi o działalność instytutu Kolbego, to chciałbym państwa senatorów, korzystając z okazji, zaprosić na prezentację online tego instytutu, która będzie 9 stycznia o godzinie 18.00. Szczegóły państwo dostaną w mailu. Wtedy będzie można również uzyskać więcej informacji w tym temacie. Dziękuję bardzo za uwagę.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Proszę bardzo.

To ja może zacznę – od tego, że rozumieliśmy brak informacji o wydatkach instytutu

imienia świętego ojca Maksymiliana Kolbego, gdyby to było spóźnienie wynikające z napiętego kalendarza na przełomie roku. No ale jeśli państwo jesteście gotowi do prezentacji online, to tym bardziej powinniśmy otrzymać na piśmie dokładną informację na forum komisji parlamentarnej. Parlament jednak jest przed mediami. Tutaj jest informacja wyłącznie o kwocie wydatków. Jeśli państwo nie jesteście do tego dziś przygotowani, to bardzo byśmy prosili o to, żeby do jutra, do godziny 12.00, wpłynęła do nas informacja na piśmie. Wtedy się zbiera komisja budżetowa. No, nie przechodzimy na formę odstąpienia od kontroli parlamentarnej i oglądania prezentacji w mediach. Tak więc skoro nie ma dokładnej informacji dotyczącej poszczególnych części wydatkowych, to prosimy o to, żeby taka została skierowana na piśmie do mnie i do przewodniczącego komisji budżetowej. No, wymaga tego kultura państwowa i elegancja. Trudno, żeby komisja budżetowa po rozpatrzeniu budżetu siadała do oglądania prezentacji medialnej.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE EDUKACJI I NAUKI
PIOTR SEMENIUK

Panie Przewodniczący, jeśli mogę... Zgodnie z ustawą o instytucie języka Kolbego plan finansowy, plan działalności jest przedkładany przez dyrektora instytutu ministrowi edukacji do dnia 30 stycznia. W związku z tym samo ministerstwo, siłą rzeczy, nie ma w tej chwili planu finansowego instytutu, który dopiero będzie przedłożony. Spotkanie, o którym mówię, jest to spotkanie robocze z dyrektorami szkół polskich i polonijnych za granicą, które ma...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...zaznaczyć te środowiska polonijne w zakresie planu działalności instytutu Kolbego. Chciałbym też powiedzieć, że jeśli chodzi o budżet instytutu Kolbego, to gros środków, o których tutaj mówimy... Jest to przełożenie konkursu, który realizowała dotychczas Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w obszarze pierwszym „Edukacja”, automatycznie przeniesienie tego konkursu do instytutu Kolbego, w uzgodnieniu z KPRM. Ta podstawowa działalność wiąże się z przeniesieniem środków z tego obszaru pierwszego, który był poprzednio w KPRM...

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Opiewających na?)

Środki na...

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Chodzi o te, o których pan dyrektor mówił, że zostaną przeniesione.)

To znaczy działania, nie środki, tylko działania.

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Nie no, ja wiem, ale rozpatrujemy budżet, a nie...)

Budżet to jest mniej więcej, pan dyrektor może mnie sprostuje... 30 milionów zł było dotychczas realizowane...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...rozdysponowane przez KPRM na rzecz obszaru „Edukacja”.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Państwo zrobicie, jak postanowicie. Instytut „Polonika”, który jest instytucją uzasadnioną, działa pod auspicjami ministerstwa kultury, przedkłada nam, jeśli jest pytany, precyzyjne informacje o swoich wydatkach. Jeśli to nie jest możliwe w przypadku instytutu Maksymiliana Kolbego, to odnotowujemy to, ale prosimy o przekazanie panu ministrowi, że czekamy na taką informację.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę, pani senator Bieda.

**SENATOR
HALINA BIEDA**

Chciałabym dopytać. Jak rozumiem, ta kwota 58 milionów 569 tysięcy... Ona się musiała skądś wziąć, tak? Część to są środki na edukację... Teraz pan dyrektor powiedział, że będziecie dopiero tworzyć te plany.

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Nie...)

To ta kwota skąd się wzięła?

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Ściśle rzecz biorąc, pan dyrektor powiedział, że ministerstwo nie zna tych planów.)

No ale ten instytut może zna, Panie Przewodniczący...

DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
W MINISTERSTWIE EDUKACJI I NAUKI
PIOTR SEMENIUK

Żeby być precyzyjnym... Proponuję, żeby dyrektora instytutu zaprosić na posiedzenie komisji i kontynuować ten dialog. Dziękuję też za tę uwagę pana przewodniczącego. Rzeczywiście ten dialog z państwem jest bardzo konieczny. W związku z tym deklaruję... Nie ma tutaj dyrektora instytutu, ale wydaje się, że na takim posiedzeniu komisji, może kolejnym, powinien być obecny.

Kwota, o której tutaj pani senator mówi... To są dodatkowe środki, które nasze ministerstwo w związku z realizacją ustawy przeznaczyło na wspieranie Polaków i Polonii za granicą.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Panie Dyrektorze, rzecz się bierze stąd, że państwo poinformowaliście o wydatkach instytutu świętego ojca Maksymiliana Kolbego. Gdybyście nie poinformowali, to nie mielibyśmy podstaw do zadawania pytań przedstawicielom resortu. Zastanowilibyśmy się, co z tym zrobić. Ale z informacji wynika, że bierzecie odpowiedzialność za informację o wydatkach tego instytutu. Teraz słyszymy, że nie bierzecie państwo odpowiedzialność i że mamy prowadzić to, co określił pan mianem dialogu, z dyrektorem tego instytutu. Przyjmuję to, choć nie będzie to najłatwiejszy dialog. Ale przyjmuję, że państwo po prostu do 30 stycznia... Albo spełnicie naszą prośbę i jutro będzie ta informacja, albo jej nie będzie. No, zobaczymy. My będziemy reagować. Ale zakładaliśmy na podstawie dokumentów, które nam państwo przedłożyliście, że taka informacja jest w polu waszej odpowiedzialności parlamentarnej.

Są jeszcze pytania? Nie.

Dziękuję bardzo. Dziękuję panom dyrektorom.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Witam pana dyrektora Marka Zielińskiego i panią naczelnik Monikę Prus.

Bardzo proszę o informację.

DYREKTOR DEPARTAMENTU
OBYWATELSTWA I REPATRIACJI
W MINISTERSTWIE
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
MAREK ZIELIŃSKI

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Jeżeli chodzi o środki, jakimi dysponuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na rzecz Polonii i Polaków za granicą, to w budżecie ministerstwa są 2 rezerwy celowe w części 83, tj. poz. 13, rezerwa celowa „Pomoc dla repatriantów” i rezerwa celowa na realizację zadań wynikających z ustawy o Karcie Polaka. I tak w rezerwie w poz. 13 „Pomoc dla repatriantów” zaplanowano taką samą kwotę jak w zeszłym roku, w 2022, czyli 44 miliony 710 tysięcy. Chcę zaznaczyć, że jest to kwota maksymalna wynikająca z limitów z ustawy o repatriacji. W rezerwie celowej na realizację zadań wynikających z ustawy o Karcie Polaka też jest taka kwota jak w ubiegłym roku i wynosi ona 40 milionów 828 tysięcy. W przypadku tej drugiej rezerwy zakładamy, że będzie można zrealizować świadczenia dla ok. 4 tysięcy 600 osób, które osiedlą się w Polsce na pobyt stały w oparciu o Kartę Polaka.

Jeżeli chodzi o rezerwę celową na repatriację, to podział wewnętrzny jest następujący. 19 milionów 140 tysięcy zostanie przekazane w formie dotacji i subwencji poprzez gminy, a kwota 25 milionów 570 tysięcy pozostaje w dyspozycji pełnomocnika rządu do spraw repatriacji. To są środki na świadczenia na rzecz osób fizycznych, czyli na pomoc mieszkaniową plus na wydatki na prowadzenie ośrodków repatriacyjnych.

I jeszcze kwota 200 tysięcy dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych. To jest przeznaczone na zwrot kosztów podróży i ewentualne uczestnictwo repatriantów czy potencjalnych repatriantów w kursach języka polskiego. Jest również 800 tysięcy dla ministra do spraw oświaty i wychowania – na prowadzenie kursów z języka polskiego, ale na terenie Polski. To wszystko.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękuję bardzo.

Przypomnę, że...

(Rozmowy na sali)

Proszę o uwagę.

...W toku jest nasza inicjatywa ustawodawcza podnosząca o 20 milionów zł wydatki na repatriację. W przyszłym tygodniu będzie posiedzenie w tej sprawie. W przypadku, gdy większość polityczna w Sejmie udzieli poparcia tej inicjatywie, a mieliśmy wrażenie, że pełnomocnik do spraw repatriacji jest zainteresowany wzrostem wydatków, to będziemy mieć tę kwotę większą o 20 milionów zł. W związku z tym sensowna byłaby podobna poprawka do budżetu na 2023 r., ale o tym będziemy rozmawiać w trybie działań klubów i kół parlamentarnych. Wydaje mi się, że to było sensowne. Zrozumieliśmy, że pełnomocnik do spraw repatriacji opowiada się za kwotą większą. Wynegocjował taką kwotę na rok 2022 tylko za... No, podjęto inicjatywę ustawodawczą i ona została wykonana w odniesieniu do roku 2022, wykonana w sensie działań ustawodawczych, ale za późno, więc nie wydano tych środków. Ale byliśmy przekonani, że pełnomocnik uważa, że wzrost o 20 milionów na kolejne lata jest nie tylko zasadny, ale i konieczny. Stąd nasza inicjatywa ustawodawcza. Tyle tytułem komentarza. Na pewno jest grupa senatorów, która będzie się starała o wzrost wydatków na repatriację, zgodnie z nowelizacją na rok 2022 zrealizowaną ustawodawczo, ale tak późno, że niewykonaną w sensie finansowym.

Czy macie państwo pytania do pana dyrektora? Skoro nie, to serdecznie dziękuję państwu.

I Ministerstwo Sportu i Turystyki. Pani dyrektor Monika Jakóbczyk wraz ze współpracownikami. Rozumiem, że zdalnie, tak?

(Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki Monika Jakóbczyk: Tak, dzień dobry.)

Proszę bardzo.

(Naczelnik Wydziału Upowszechniania Sportu w Społeczeństwie w Departamencie Sportu dla Wszystkich w Ministerstwie Sportu i Turystyki Wojciech Dobrowolski: Halo? Dzień dobry. Wojciech Dobrowolski...)

Proszę bardzo.

(Zakłócenia w trakcie wypowiedzi)

Jakieś problemy czy...

DYREKTOR DEPARTAMENTU
EKONOMICZNO-FINANSOWEGO
W MINISTERSTWIE SPORTU I TURYSTYKI
MONIKA JAKÓBCZYK

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ministerstwo Sportu i Turystyki dofinansowuje w ramach programu „Sport dla wszystkich” zadania zlecone w zakresie wspierania organizowanych w Polsce przedsięwzięć sportowych realizowanych w ramach rządowego programu „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą”. Zadania w tym zakresie obejmują wspieranie różnorodnych form aktywizacji sportowej społeczności Polonii i Polaków za granicą, a główne cele stanowi wspieranie organizowanych w kraju polonijnych imprez sportowych jak np. zawody sportowe, obozy sportowe z udziałem dzieci i młodzieży ze środowisk polonijnych, dających okazję do spotkań Polonii z różnych krajów z rówieśnikami z kraju. Chodzi o wykorzystanie przedsięwzięć sportowych jako instrumentu zbliżenia Polonii i Polaków mieszkających poza granicami Polski do kraju pochodzenia i wzmocnienia więzi z krajem ojczystym.

Na dotacje celowe w zakresie wspierania organizowanych w Polsce sportowych przedsięwzięć realizowanych w ramach rządowego programu „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą” w roku 2023 zabezpieczono w części 25 „Kultura fizyczna” kwotę 3 milionów zł. Środki budżetowe przeznaczone są na dofinansowanie przedsięwzięć sportowych organizowanych na terenie Polski, realizowanych przez organizacje spoza sektora finansów publicznych powołane do prowadzenia działalności w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, a w szczególności stowarzyszenia o zasięgu ogólnopolskim.

W ramach podejmowanych działań realizowane są przedsięwzięcia sportowe wyłonione w otwartym konkursie wniosków, kierowane do szerokich grup przedstawicieli środowisk Polonii oraz Polaków zamieszkujących za granicą. Inicjatywy te mają na celu angażowanie jak największej liczby uczestników, a także wspieranie organizowania sportowego wypoczynku letniego dzieci i młodzieży polonijnej na terenie Polski, służącego rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w środowiskach polonijnych oraz utrzymywaniu więzi z krajem pochodzenia.

Najważniejsze zadania programu realizowane są we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”. Są to Światowe Igrzyska Polonijne oraz Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły w Łomży. Polonijne Igrzyska Młodzieży Szkolnej są imprezą coroczną, natomiast Światowe Igrzyska Polonijne rozgrywane

są w cyklu 2-letnim, naprzemiennie igrzyska letnie i zimowe. Formuła rozgrywania tych imprez i bogaty program pozasportowy dają szansę na autentyczną i stojącą na wysokim poziomie rywalizację sportową i przyczyniają się do satysfakcji wszystkich uczestników z przyjazdu do ojczyzny. Wsparcie dla skutecznej organizacji tych imprez stanowią również przygotowywane przez Polski Komitet Olimpijski Światowe Polonijne Sejmiki Olimpijskie gromadzące działaczy reprezentujących organizacje polonijne z całego świata. W realizację zadań należących do współpracy z Polonią i Polakami za granicą angażują się również lokalne lub regionalne organizacje pozarządowe mające kontakty sąsiedzkie ze sportowymi klubami polonijnymi, szkołami polskimi i innymi organizacjami polonijnymi.

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to oddam głos przedstawicielowi Polskiej Organizacji Turystycznej w celu przedstawienia działań w obszarze turystycznym na rzecz Polonii i Polaków za granicą.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Bardzo proszę, tylko prosimy o skondensowaną informację, bo dokumenty mamy...

(Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki Monika Jakóbczyk: Dobrze.)

Proszę bardzo.

(Dyrektor Departamentu Ekonomiczno-Finansowego w Ministerstwie Sportu i Turystyki Monika Jakóbczyk: Dziękuję uprzejmie.)

**WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU
PLANOWANIA I ROZWOJU
W POLSKIEJ ORGANIZACJI TURYSTYCZNEJ
JOANNA WĘGLARCZYK**

Dzień dobry.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Polonia i Polacy mieszkający poza granicami kraju są dla Polskiej Organizacji Turystycznej ważną grupą odbiorców. Są oni naturalnymi ambasadorami Polski, a ich rekomendacja może być motywacją bądź cenną wskazówką dla tych osób, które nigdy wcześniej nie były w Polsce. Przedsięwzięcia o charakterze promocyjnym adresowane do tej grupy odbiorców są

realizowane przez zagraniczne ośrodki Polskiej Organizacji Turystycznej, a także na wybranych rynkach zagranicznych przez centralę Polskiej Organizacji Turystycznej z Warszawy. Działania prowadzone są często we współpracy z polskimi i polonijnymi przedstawicielstwami i podmiotami, tj. placówkami dyplomatycznymi, instytucjami polskimi, towarzystwami przyjaźni oraz organizacjami i stowarzyszeniami polonijnymi.

Planowane na 2023 r. działania uwzględniają: organizację i współorganizację różnych imprez promocyjnych adresowanych do Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju; organizację stoisk informacyjnych podczas wydarzeń gromadzących polską diasporę; współorganizację ważnych wydarzeń, np. festiwali polonijnych; promocję w polonijnej prasie konsumenckiej oraz promocję na polonijnych portalach internetowych. Kwota, która zostanie przeznaczona w 2023 r. na te działania, wynosi 559 tysięcy zł.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Dziękujemy bardzo paniom dyrektor.

Czy do resortu sportu i turystyki i do Polskiej Organizacji Turystycznej mamy pytania?

Skoro nie, to serdecznie dziękuję.

Przepraszam, że zmieniam kolejność... Oddam teraz głos pani dyrektor Jolancie Miśkowiec reprezentującej Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Bardzo proszę.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
ZA GRANICĄ I MIEJSC PAMIĘCI
W MINISTERSTWIE KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
JOLANTA MIŚKOWIEC**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo!

Jeśli chodzi o Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, to ministerstwo w sposób bezpośredni nie finansuje projektów kulturalnych związanych z aktywnością środowisk polskich i polonijnych za granicą. Realizujemy zadania, które mają tzw. pośredni wpływ na umacnianie więzi środowisk polskich i polonijnych z krajem, kulturą i historią ojczystą. Skupiają się one

zasadniczo na szeroko pojętej ochronie i popularyzacji materialnego dziedzictwa kulturowego za granicą oraz opiece nad miejscami pamięci narodowej oraz trwałymi upamiętnieniami historycznych faktów, wydarzeń i postaci poza granicami kraju, ze szczególnym uwzględnieniem grobów i cmentarzy wojennych.

Organizacje polonijne i ich partnerzy w kraju mogą korzystać z dofinansowania projektów w ramach poszczególnych otwartych naborów wniosków do programów dotacyjnych ministra kultury i dziedzictwa narodowego. Dwa z tych programów zarządzane są przez instytut „Polonika”, wspomniany już dzisiaj, i dwa przez Departament Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Miejsc Pamięci w ministerstwie.

Program „Ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą” zarządzany przez instytut „Polonika” umożliwia dofinansowanie m.in. prac konserwatorskich i konserwatorsko-remontowych w obiektach znajdujących się poza granicami Polski, projektów inwentaryzacyjnych i dokumentacyjnych, badań naukowych i popularyzacji polskiej spuścizny kulturowej poza krajem. Budżet tego programu w roku bieżącym wynosi 8,5 miliona zł.

Kolejny program, zarządzany już przez Departament Dziedzictwa Kulturowego za Granicą i Miejsc Pamięci, to program „Miejsca pamięci narodowej za granicą”, w ramach którego finansowane są głównie prace inwentaryzacyjne, remontowe i opieka nad polskimi grobami wojennymi na świecie. W roku bieżącym budżet tego programu wynosi 7 milionów 740 tysięcy.

Jednym z ważniejszych programów łączących środowiska emigracyjne jest program wspierania archiwów, bibliotek i muzeów poza krajem. Jest to program realizowany od 2020 r., oferuje systemowe wsparcie dla instytucji emigracyjnych i polonijnych mających swą siedzibę poza granicami kraju, a prowadzących działalność w zakresie nauki, kultury i ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą. Budżet tego programu w roku bieżącym, tak jak i w poprzednich, wynosi 10 milionów zł.

Jak państwo wiedzą, w ramach nadzoru ministerialnego jest prowadzony Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika”, którego budżet na rok bieżący wynosi 10 milionów zł, z czego 1 milion zł przeznaczony jest na badania i dokumentację, 8 milionów zł – na projekty konserwatorskie, a 1 milion zł

na tzw. działalność popularyzatorską. Głównym celem Poloniki jest ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego poza krajem, przyczynia się jedynie pośrednio do wzrostu i wzmacniania pozycji społeczności polskich i polonijnych w krajach zamieszkania. Warto tutaj odnotować, że instytut „Polonika” ma własny program skierowany do podmiotów prawa polskiego. Jest to program „Polskie dziedzictwo kulturowe za granicą – wolontariat”, wspierający zaangażowanie społeczne w ochronę materialnych elementów polskiego dziedzictwa kulturowego pozostałego poza granicami kraju. Budżet tego programu wynosi 1 milion zł.

Chciałabym jeszcze zwrócić państwa uwagę na element, który adresowany jest bezpośrednio do Polaków i osób polskiego pochodzenia i realizowany przez resort kultury. Są to przyznawane rokrocznie stypendia osobom pochodzenia polskiego. Są to stypendia ministra kultury i dziedzictwa narodowego dla studentów uczelni artystycznych. Pokrywane są także koszty kształcenia cudzoziemców polskiego pochodzenia na kursach przygotowawczych do studiów w tychże uczelniach. Budżet w tym roku wynosi 1 milion 770 tysięcy zł.

Reasumując, chciałabym powiedzieć, że planowany budżet na rok 2023 w części 24 „Kultura” z programów dotacyjnych finansowanych ze środków ministra kultury wynosi na rok bieżący, tak jak już wspomniałam, 29 milionów zł. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania do pani dyrektor? Jeśli nie ma...

Ja zapytam, czy już możemy mówić o tym, iż Biblioteka Polska otrzymuje środki ze strony ministerstwa, czy nadal istnieją tu jakieś blokady.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
ZA GRANICĄ I MIEJSC PAMIĘCI
W MINISTERSTWIE KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
JOLANTA MIŚKOWIEC**

Panie Przewodniczący, jesteśmy w procesie, jeśli chodzi o powoływanie instytucji kultury.

Na rok bieżący mamy zaplanowane środki dla Biblioteki Polskiej w Paryżu, ale, tak jak wspomniałam, jesteśmy jeszcze w procesie, więc jeszcze ich nie ujawniamy, że tak powiem.

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Ale w procesie powoływania instytucji?)

Tak, tak, instytucji Biblioteki Polskiej w Paryżu. Ponieważ model, jaki...

(Przewodniczący Kazimierz Michał Ujazdowski: Nie możecie dotować państwo instytucji na prawie francuskim, tak?)

Tak, tak. Ale, tak jak mówię, przygotowujemy inny model, jesteśmy w trakcie jego realizacji i mam taką nadzieję, że w tym roku uda się powołać tę instytucję, tak żeby można było Bibliotekę Polską w Paryżu finansować ze środków budżetu państwa.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Dziękujemy bardzo.

Teraz Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Jest z nami pan dyrektor Andrzej Bida wraz ze współpracownikami.

Bardzo proszę o informację. To przedostatnia instytucja, potem będzie Instytut Pamięci Narodowej.

Bardzo proszę.

**DYREKTOR GENERALNY
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH
ANDRZEJ BIDA**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysoka Komisjo!

Urząd do spraw kombatantów wspiera podopiecznych, kombatantów, osoby represjonowane, działaczy opozycji mieszkających za granicą w 2 formułach. Pierwsza to jest pomoc materialna. Gros tej pomocy dotyczy działaczy opozycji mieszkających za granicą – dostają oni stałe świadczenie pieniężne, które urząd im wypłaca co miesiąc. Ponadto zarówno działacze, jak i kombatanci oraz inne osoby uprawnione mogą się ubiegać o pomoc doraźną pieniężną u kierownika urzędu. Oprócz tego finansujemy pobyty w sanatoriach w Polsce dla kombatantów

ze Wschodu. Finansujemy też, w ramach akcji, zakup aparatów słuchowych dla osób potrzebujących tego typu urządzeń. Ponadto w ramach naszego budżetu finansujemy organizacje uroczystości, które współorganizujemy często z organizacjami polonijnymi. Finansujemy także pobyty kombatantów z zagranicy na uroczystościach zarówno w Polsce, jak i za granicą, np. kombatantów z Wielkiej Brytanii na uroczystościach pod Monte Cassino.

Budżet na przyszły rok jest taki szacunkowy, ponieważ każdy uprawniony może się zwracać do nas o dodatkową pomoc. Szacujemy, że to będzie niemalże 6 milionów zł. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI**

Dziękuję bardzo panu dyrektorowi.

Pytania ze strony pań i panów senatorów? Nie ma.

Dziękuję serdecznie.

Instytut... Zarządzam krótką przerwę. Zapraszamy delegację Instytutu Pamięci Narodowej...

(Rozmowy na sali)

Jeśli państwo macie dalsze swoje obowiązki, to serdecznie dziękujemy. Pozostało nam tylko rozpatrzenie budżetu Instytutu Pamięci Narodowej, więc można przerwę wykorzystać na...

(Rozmowy na sali)

Proszę przyjąć od nas życzenia wszystkiego co najlepsze w nowym roku.

(Głosy z sali: Dziękujemy. I wzajemnie.)

(Rozmowy na sali)

Szanowni Państwo, witam pana dra hab. Karola Polejowskiego, zastępcę prezesa Instytutu Pamięci Narodowej z dużym gronem współpracowników, dyrektorów poszczególnych biur. Witam pana dyrektora Adama Hlebowicza, pana dyrektora Krystiana Iwanowa, panią dyrektor Agnieszkę Jędrzejczak, pana dyrektora Sebastiana Pilarskiego, panią dyrektor Magdalenę Hajduk, pana dyrektora Pawła Rozdźwieńskiego, pana dyrektora Mariusza Kwaśniaka, panią Katarzynę Wichę, Kazimierza Maciejewskiego, Agnieszkę Bełkowską i Aldonę Figurę.

Mamy taki obyczaj krótkiej prezentacji ze strony każdej instytucji, nieprzekraczającej 5–7 minut. Potem są pytania ze strony senatorów.

Pana prezesa proszę o zabranie głosu i zaprezentowanie wydatków IPN na cele polonijne. Bardzo proszę.

ZASTĘPCA PREZESA
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI
PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
KAROL POLEJOWSKI

Szanowny Panie Przewodniczący! Pani Przewodnicząca! Szanowni Państwo Senatorowie Rzeczypospolitej Polskiej!

Przybyłem dzisiaj do państwa w gronie dyrektorów pionów, którzy są odpowiedzialni w Instytucie Pamięci Narodowej za realizację kontaktów zagranicznych, na czele z panią dyrektorem Agnieszką Jędrzak, szefową Biura Współpracy Międzynarodowej.

Szanowny Panie Przewodniczący, wraz z objęciem swojej funkcji przez pana prezesa Karola Nawrockiego sprawy międzynarodowe zostały określone jako jeden z priorytetów nowego kierownictwa instytutu. Stąd decyzje, które były podejmowane, związane były z pewną reorganizacją funkcjonowania poszczególnych pionów instytutu oraz powołaniem nowych pionów. Dyrektorów nowych pionów mamy dzisiaj na sali. Pani dyrektor Magdalena Hajduk, szefowa Biura Nowych Technologii odpowiedzialna m.in. za tworzenie przekazu dla najmłodszego pokolenia, dla młodego pokolenia. Pan dyrektor Krystian Iwanow, szef Biura Wydarzeń Kulturalnych – podjęto decyzję o zintensyfikowaniu działań na niwie kulturalnej – oraz pan dyrektor Paweł Rozdżestwieński, szef Biura Przystanków Historia, które zostało wydzielone. Do tej pory była to niewielka komórka funkcjonująca w ramach Biura Edukacji Narodowej. W całym ubiegłym roku te nowe piony, ale i te piony, które wcześniej działalność prowadziły, realizowały zadania związane z kontaktami międzynarodowymi.

Szczególne miejsce w kontaktach międzynarodowych zajmują nasze kontakty z instytucjami i organizacjami polonijnymi. W ubiegłym roku w budżecie instytutu na cele z tym związane było 3,5 miliona zł. W tym roku kwota jest nieco mniejsza, wnioskujemy o 3 miliony 240 tysięcy, chociaż zadań związanych z realizacją kontaktów międzynarodowym, w tym z Polonią, jest więcej. Przede wszystkim prowadzimy działalność związaną z ratowaniem archiwów instytucji

polonijnych. Za to odpowiada Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. Mamy kilkanaście umów z instytucjami, polskimi fundacjami bardzo często funkcjonującymi już kilkadziesiąt lat za granicą. Instytut Pamięci Narodowej jest w pełni zaangażowany w tę współpracę mającą na celu porządkowanie i ratowanie archiwów istotnych dla polskiej historii. Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej planuje na te działania przeznaczyć w tym roku ok. 800 tysięcy zł. I to jest z tej puli ponad 3 milionów zł największy procentowo udział.

Biuro Edukacji Narodowej, pan dyrektor Adam Hlebowicz prowadzi intensywną działalność edukacyjną skierowaną do młodego pokolenia Polonii za granicą. Organizujemy różnego rodzaju konkursy, olimpiady. Wznowimy również w tym roku debaty oksfordzkie skierowane do młodych Polaków za granicą. Otrzymała się do tej pory jedna edycja, przed pandemią. Pandemia zamknęła tę możliwość, ale w tym roku wznowiamy tę działalność.

W ramach działalności Biura Współpracy Międzynarodowej, Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, jest realizowany flagowy projekt Instytutu Pamięci Narodowej, jeśli chodzi o arenę międzynarodową, czyli „Szlaki nadziei. Odyseja wolności”. To jest projekt rozłożony na kilka lat, jego zakończenie planujemy w roku 2025. Ma on na celu przypomnienie, przybliżenie polskiego wkładu w zwycięstwo w okresie II wojny światowej. Ten projekt miał swoją inaugurację w marcu ubiegłego roku. Planujemy odwiedzić z tym projektem ponad 150 miejsc na całym świecie. Jego cechą charakterystyczną jest to, że z jednej strony jest skierowany do Polonii, ale z drugiej strony, co bardzo mocno podkreślamy, wychodzimy do mieszkańców poszczególnych krajów, którzy nie mają związków z Polską. Chcemy również im pokazać ten polski wkład w zwycięstwo w okresie II wojny światowej. Z tego punktu widzenia, Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo, polityka, którą realizuje nowe kierownictwo instytutu, jest przede wszystkim nakierowana na bardzo mocne zintensyfikowanie naszej obecności na arenie międzynarodowej, za granicą. I dodam – bardzo mocno chcę to podkreślić – że w pełnej korelacji i współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych prowadzimy tę działalność.

To tyle tytułem wprowadzenia. Jeżeli coś trzeba by uzupełnić, odpowiedzieć na pytania, to jesteśmy do państwa dyspozycji. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękuję bardzo, Panie Prezesie.
Proszę bardzo. Pan senator Arndt.

SENATOR
PAWEŁ ARNDT

Bardzo dziękuję.

Panie Prezesie, pan powiedział, że zadań związanych ze współpracą z Polonią jest więcej, natomiast kwota przeznaczona na tę działalność jest mniejsza i sami o taką wnioskowaliście. Dlaczego tak jest?

ZASTĘPCA PREZESA
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI
PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
KAROL POLEJOWSKI

Tak, to prawda, ponieważ...
(Brak nagrania)

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dobrze.

Czy jeszcze ktoś z państwa senatorów?

Dziękujemy bardzo. To było wyczerpujące i zrozumiałe. Bardzo państwu dziękujemy.

I kwestia rekomendacji dotyczącej ulokowania w budżecie Senatu, w części o3 „Kancelaria Senatu” w rozdziale 75195 „Pozostała działalność” kwoty dotacji i subwencji wynoszącej 10 tysięcy zł...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Poddaję pod głosowanie projekt opinii, w której nasza komisja rekomenduje komisji budżetowej, aby Senat został wyposażony w ramach dotacji i subwencji w kwotę w wysokości 10 tysięcy zł na cele...

(Głosy z sali: 10 milionów, milionów.)

...10 milionów zł na cele polonijne.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej opinii? Poproszę o podniesienie ręki.

(Starszy Sekretarz Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Anita Sobańska: 7 głosów na sali, jednogłośnie.)

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał?

Proponuję, aby pan senator Arndt...

(Starszy Sekretarz Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Anita Sobańska: Jeszcze chwileczkę, głosowanie zdalne...)

Tak, tak. Czekamy.

(Starszy Sekretarz Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Anita Sobańska: 11 – za, nikt nie był przeciw, 2 senatorów się wstrzymało.)

A zatem przyjęliśmy tę rekomendację.

Bardzo państwu dziękujemy.

Być może zorganizujemy specjalne posiedzenie z udziałem przedstawicieli Instytutu Pamięci Narodowej dotyczące państwa aktywności na polu polonijnym, tak żebyśmy mieli czas na odrębną dyskusję, nie tylko przy okazji budżetu.

Życzę wszystkiego co najlepsze w nowym roku...

(Głosy z sali: Wzajemnie.)

(Głosy z sali: Dziękujemy.)

Sprawy różne i wolne wnioski...

ZASTĘPCA PREZESA
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
– KOMISJI ŚCIGANIA ZBRODNI
PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
KAROL POLEJOWSKI

Jeśli można, Panie Przewodniczący... Bardzo chciałbym podziękować za możliwość goszczenia na obradach komisji. W imieniu pana prezesa Karola Nawrockiego, swoim oraz współpracowników chciałbym panu i wszystkim państwu złożyć najlepsze życzenia z okazji nowego roku. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Dziękujemy bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan senator Arndt będzie sprawozdawcą projektu uchwały...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To będzie najlepsze rozwiązanie. Dobrze? Nie ma innych...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak, tak. Do komisji finansów.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Słucham?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To w sprawach różnych. To poczekamy, aż państwo...

(Rozmowy na sali)

Sprawy różne, wolne wnioski.

Pani senator Halina Bieda.

SENATOR

HALINA BIEDA

Chciałabym poddać pod rozważenie czy pod zastanowienie taki pomysł, żebyśmy może spotkali się z nowym dyrektorem instytutu św. Maksymiliana Marii Kolbego. No, ja mam takie nieodparte wrażenie, niestety, wynikające z obserwacji tego wszystkiego, co się dzieje i co jest mówione, że... Chodzi o to, żebyśmy dopytali, kiedy te konkursy będą. My... No, powiem tak. Miały być w tamtym roku, nie było. Polonia i polskie szkoły w Niemczech pieniędzy ciągle nie mają. Tak? Kiedy te konkursy będą ogłoszone? W jakim trybie? I tak dalej, i tak dalej... Tak więc ja taką mam prośbę do pana przewodniczącego i do członków komisji, żeby w najbliższym czasie zaprosić do nas dyrektora tej nowej instytucji. Dziękuję.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

To jest...

(Senator Stanisław Gogacz: W ustawie o powołaniu instytutu chyba jednak pewne wymogi zostały wyartykułowane...)

Proszę bardzo.

SENATOR

STANISŁAW GOGACZ

I pan dyrektor po prostu musi realizować to, co jest zapisane w ustawie i być może w aktach niższej rangi. Ja nie wiem, czy tam wprowadzono...

(Senator Halina Bieda: My też nie wiemy.)

Ale tu była mowa o tym, że pan dyrektor będzie zaproszony ...

PRZEWODNICZĄCY

KAZIMIERZ MICHAŁ UJAZDOWSKI

Zaproszony... Ja tego tak nie zrozumiałem. Jak rozumiem, ministerstwo od strony formalnej ma prawo oczekiwać informacji nie wcześniej niż 30 stycznia. Tak?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Ale przyjmuję propozycję pani senator Biedy. Zaprosimy pana dyrektora może po upływie tego terminu, czyli na początku lutego...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

... kiedy już, także na podstawie przepisów ustawowych, plan finansowy powinien być znany. Przyjmuję tę propozycję.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dziękuję bardzo. Wszystkiego najlepszego. Dziękuję.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 06)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy